

Til byrådsgruppen for Socialdemokratiet

26. april 2021
Side 1 af 7

Svar på 10-dages forespørgsel fra Socialdemokratiet om biodiversitet og vilde områder i Aarhus

Socialdemokratiet har sendt en 10 dages forespørgsel om, hvordan det ser ud med biodiversitetsindsatsen på en række forskellige områder i Aarhus Kommune.

Teknik og Miljø vil indledningsvist henvise til den besvarelse om biodiversitet, som Socialdemokratiet modtog svar på i marts 2020:
<https://www.aarhus.dk/media/39455/besvarelse.pdf>.

Socialdemokratiet har i den seneste forespørgsel om emnet stillet nedenstående spørgsmål.

Svarene på de stillede spørgsmål 1 og 2 er lavet af Kultur og Borgerservice, mens Teknik og Miljø har lavet svarene vedrørende spørgsmål 3, 4 og 5.

1. spørgsmål

Hvordan ser det ud med initiativer inden for biblioteksvæsenet?

Svar

Aarhus Kommunes Biblioteker har et stadigt fokus på klimaindsatsen og på biodiversitet. Dette gælder naturligvis også i forhold til udendørs områder i forbindelse med de biblioteker, som har grønne arealer, og som ejes af Aarhus Kommunes Biblioteker selv.

Det gælder også i al almindelighed i bibliotekernes oplysende arbejde (hvor der bl.a. tages udgangspunkt i Politik for Borgerservice og Biblioteker 2019-2022).

Nedenfor beskrives flere større projekter med bred inddragelse af borgere samt en række arrangementer fra bibliotekernes arrangementsprogram.

Projekter

Der bliver arbejdet med biodiversitet og Vild med vilje i forskellige dele af bibliotekerne, og der bliver lavet initiativer i samarbejde med borgere og foreninger.

- Risskov Bibliotek
På Risskov Bibliotek kan borgere låne jorden i bibliotekets gårdhave og dyrke egne grøntsager og krydderurter. I gårdhaven er der 40

TEKNIK OG MILJØ
Rådmandssekretariatet
Aarhus Kommune

Rådmandssekretariatet
Rådhuset
Postboks Pboks 36
8100 Aarhus C

Telefon: 89 40 20 00
Direkte telefon: 41 89 08 18

E-mail:
post@mtm.aarhus.dk
Direkte e-mail:
jaalj@aarhus.dk
www.aarhus.dk

Sag: 21/035998-3
Sagsbehandler:
Jakob Ljungberg

små jordlodder, som dyrkes af borgere. Desuden er der bistader, hvori borgerne kan købe en mikro-andel. Bistaderne ejes og passes af den socialøkonomiske virksomhed BiStad.

26. april 2021
Side 2 af 7

I tilknytning til haven ved Risskov Bibliotek er der løbende aktiviteter og workshops, hvor borgerne kan lære at kompostere, samle frø, bytte planter og meget mere, der knytter sig til biodiversitet. Haven startede som en del af projektet, DYRK! dit bibliotek, hvor princippet er, at man bedst lærer ved at handle. Derfor har alle deltagerne i de løbende workshops mulighed for at røre og gøre, så de efterfølgende i eget liv kan tage den nye viden og de nye bæredygtige færdigheder i brug.

- Tranbjerg Bibliotek
Tranbjerg bibliotek arbejder indgående med emnet som en del af Fremtidens Bibliotek. Her understøtter de, og samarbejder med borgergruppen "Tranbjerg Bliver Vild", og er med til at lave workshops i byrummet, forspiringspotter, skilte af træafskæring til haverne – samt formidling og oplæg.
- Lystrup Bibliotek
Lystrup bibliotek samarbejder med Vild Med Vilje og har haft et Bio-boghus ved kogræsserlauget og laver stiklingebyt.
- Åby Bibliotek
Åby Bibliotek har været i gang med at skabe litteraturhave på terrasserne.
- Højbjerg Bibliotek
Højbjerg Bibliotek har sammen med Magistratsafdelingen for Teknik og Miljø lavet et stedspecifikt bibliotek i Marselisborgskovene (med mobiblioteket - bibliotekernes mobile cykel-enhed) omkring Rewilding – dvs. genforvildning af skovene.
- Klimaambassadører
Magistratsafdelingen for Kultur og Borgerservice vil i samarbejde med Klimasekretariatet, Magistratsafdelingen for Børn og Unge og Aarhus Universitet udvikle et koncept og uddannelsesforløb kaldet 'Klimaambassadører'. Konceptet skal understøtte en grøn omstilling i samarbejde med interne og eksterne aktører samt de unge borgere i Aarhus Kommune. Klimaambassadørerne skal inspirere og lære andre unge at blive klogere på klimaforandringer, og dermed kunne træffe oplyste, bevidste og aktive klimavalg. Bibliotekerne spiller en central rolle i de aktiviteter, der skal udvikles – bl.a. med fokus på biodiversitet.

- **Klimalab**

Klimalab - dokumentarfilm for børn og unge med udgangspunkt i naturvidenskabelige fænomener (en del af FilmX-projektet). I samarbejde med Aarhus Kommunes Klimaambassadører, Taskforcen "De 32", Naturvidenskabernes Hus m.fl. udarbejdes små dokumentarfilmforløb om havnen og livet på/under/ved havet. Første omgang kommer til at handle om Mikroliv.

26. april 2021

Side 3 af 7

Klimalab er for indskolingsklasser, der kommer på en filmskattejagt, hvor målet er at finde og optage 3-5 levende væsener, som ikke kan ses med det blotte øje, tilføre optagelserne små kommentarer fra klassekammeraterne og til sidst artsbestemme de levende væsener. Klimalab har for kort tid siden været ude og lave test i byrummet omkring Dokk1, hvor de har fundet liv bl.a. i det lav, der gror på bænke og overflader på Dokk1. Det vil blive brugt som skattejagt for skoleklasser.

Klimamål

Verdensmåls-indsatsen er en vigtig del af bibliotekernes tænkning i forhold til klimamålene. Der er tale om et 2-årigt indsatsområde, der, frem til 2022, skal udvikle og lægge en strategi for, hvordan biblioteker kan være med til at gøre FNs verdensmål til hverdagsmål sammen med partnere og borgere.

Der er etableret samarbejde med mange partnere: både i byen (andre magistratsafdelinger, Aarhus Omstiller, NGO'er, borgere, kunstnere, forskere og iværksættere), nationalt som en del af DB2030-netværket (her er partnerne blandt andet Danmarks Biblioteksforening, Gro Selv, Klimaambassaden, Chora2030, Deltager Danmark, Sustainable Now, Verdens bedste nyheder, biblioteker m.fl), og i IFLA (international biblioteksforening) hvor der er et globalt netværk omkring verdensmålene.

Herudover er Verdensrum og pladsen foran etableret som en platform, hvor byen kan arbejde med verdensmålene og sætte fokus på blandt andet biodiversitet, vild natur m.m.

Andre konkrete aktiviteter:

Så et frø for sommerfuglene og bierne i Tranbjerg:

<https://www.aakb.dk/arrangementer/natur/saa-et-froe-for-sommerfuglene-og-bierne-i-tranbjerg>

Vil du være med i fælleshaven:

<https://www.aakb.dk/arrangementer/natur/vil-du-vaere-med-i-faelleshaven-obs-udlaansdatoen-er-aendret>

Vandringer i natur:

<https://www.aakb.dk/arrangementer/natur/udsolgt-vandringer-i-tranbjerg-natur>

26. april 2021
Side 4 af 7

Temadage: insekter:

<https://www.aakb.dk/arrangementer/natur/temadage-insekter>

Byg et insekthotel:

<https://www.aakb.dk/arrangementer/natur/familieaktivitet-byg-et-insekthotel>

Insektbiblioteket:

<https://www.aakb.dk/arrangementer/natur/insektbiblioteket>

Naturvandring:

<https://www.aakb.dk/arrangementer/natur/tranbjerg-reflektarium-naturvandring-med-rune-engelbreth-larsen>

Krible-krableri:

<https://www.aakb.dk/arrangementer/natur/krible-krableri-i-lystrup>

Hvad skal der bo i Tranbjergs natur:

<https://www.aakb.dk/arrangementer/boern/tranbjerg-reflektarium-hvad-skal-der-bo-i-tranbjergs-natur>

Byg dit eget fuglehus:

<https://www.aakb.dk/arrangementer/natur/byg-dit-eget-fuglehus>

2. spørgsmål

Hvordan ser det ud inden for de kommunale kulturinstitutioner?

Svar

Nedenfor følger forskellige nedslag i forhold til, hvordan der arbejdes med 'vild natur' på kommunale arealer i forbindelse med kulturinstitutioner. Der er dels tale om Musikhusparken samt ARoS og Kunsthall Aarhus, der er selvejende institutioner, men har til huse i kommunale bygninger og arealer.

- Musikhusparken

Byrådet har besluttet, at der skal skabes en ny bypark i den eksisterende Musikhuspark og området mellem Musikhuset og ARoS (Amfiscenen). Aarhus Kommune er sammen med Realdania i gang med at gennemføre en forundersøgelse for parken, som bl.a. skal bibringe en faglig vurdering af parkens potentiale ift. relevante klimatilpasningstiltag, herunder bl.a. håndtering af regnvand (LAR) og ikke mindst parkens rolle i en større, strategisk sammenhæng for klimatilpasning og biodiversitet.

- ARoS

ARoS er ved at gentænke arealerne omkring museet, så man går væk fra at vedligeholde de grønne arealer, som stort set ingen bruger, og hvor der sker ugentlig græsslåning og havefræsning, der bi-

drager til udledningen af partikler i nærmiljøet. Som alternativ arbejdes på, hvordan de omkringliggende arealer kan omdannes til vild natur med en sammensætning af træer, buske, planter og urter, som samlet set vil være til gavn for fugle, insekter, bier, sommerfugle mv.

26. april 2021
Side 5 af 7

- Kunsthal Aarhus

Kunsthal Aarhus vil gerne sætte deres park i spil i forhold til kommunens grønne ambitioner og ønsket om at skabe mere natur i byen. De har planer om et rewilding projekt i parken med anlægning af vild blomstereng, og de er i dialog med Grønne Områder i Kommunen om dette. Blomsterengene vil kræve meget mindre vedligehold end græsplænen, og det er meget bedre for biodiversiteten.

- Naturhistorisk Museum

Dertil arbejder et museum som Naturhistorisk Museum specifikt med biodiversitet i byen som tema – eksempelvis via projektet Rethink Urban Habitats - og rewilding fx på Mols.

3. spørgsmål

Hvordan ser det ud i forhold til vore kommunale parker?

Svar

I alle parker - som plejes af Teknik og Miljø - er forvaltningen i gang med at se på, hvordan man kan øge naturindholdet gennem ændret drift og mindre anlæg.

De typiske ændringer er at omlægge græsslåning i dele af parken til naturgræs, som kun slås 1-2 gange årligt med opsamling, eller skrælle græstørv af på udvalgte arealer og så en blomsterengsblanding. Dette sker både i parker og i vejrabatter. Resultatet skal gerne ende ud med, at der kun er kortklippet græs de steder, hvor der er en stor rekreativ brug af arealet som kræver kortklippet græs, eller hvor der er særlige æstetiske forhold, som begrunder en kortklippet græsplæne.

Der er i øvrigt et godt samarbejde med borgerne i kommunen, som er gode til at melde arealer ind, hvor de kunne tænke sig en blomstereng eller en ændret klipning af græsset.

Teknik og Miljø har i løbet af de sidste 5 år gjort en indsats for at få mere dødt ved i parkerne. Det sker ved at lade stammer ligge, når træer skal fældes på grund af risikoforhold, eller ved at lade højstubbe stå til gavn for dyr og planter. I beplantninger lader man så vidt muligt træerne stå, når de dør, eller lader dem ligge i bunden af krattet til naturligt forfald. Der efterlades også bunker af afklippede grene i græsset til gavn for dyrelivet.

Teknik og Miljø har, jf. byrådets tidligere beslutninger, beskrevet forskellige indsatser i "[Bynaturvejledningen](#)" til inspiration for øvrige magistratsafdelinger i kommunen og andre.

26. april 2021
Side 6 af 7

4. spørgsmål

Er der nye småparker på vej inden for Ringgaden?

Svar:

Indenfor Ringgaden er der rift om pladsen, så det er en svær opgave at finde plads til nye grønne parker. Fokus er derfor på at finde plads til små lommeparker, begrønne vejhjørner og skabe plads til ophold og leg i sammenhæng med nye træer, stauder mm.

Det er blandt andet sket på Gerlachsgade, og dette arbejde fortsættes i forbindelse med projekter hvor veje fredeliggøres, eller hvor der bliver mulighed for at udnytte vejarealet på en smartere måde, så der bliver plads til mere grønt.

Det kommer f.eks. flere grønne vejhjørner på Marselisborg Allé, på hjørnet af Fynsgade og Høegh-Guldbergs Gade, i begge ender af Lundingsgade og hjørnerne på Aalborggade/Stadion Allé.

5. spørgsmål

Hvordan ser det ud på vores kommunale kirkegårde?

Svar

Der henvises til svaret fra 2020, som gentages her. I 2015 blev der på Vestre Kirkegård etableret et insekthotel på 8 meter i diameter med træstammer fra kommunens egne skov, til glæde for træboende insekter og svampe.

Arealet ved siden af insekthotellet blev omdannet fra ensartet græsplæne til varieret blomstereng så fødegrundlaget til insekterne også blev forbedret. Her blev der omlagt ca. 2000 m². I tilgift blev en 150 meter blomsterbræmme på en meters bredde anlagt på Vestre Kirkegårds hovedallé, ligeledes i et græsplæneareal.

I 2017 blev Skovbrynet på Nordre Kirkegård åbnet, som en ny, vild og mere divers gravgård på ca. 2000 m², hvor det er muligt at blive urnenedsat eller begravet i den vilde natur. Her bliver der ikke længere klippet græs ugentligt, men græsset får lov at blive langt, og der henligger døde træstammer, hvilket højner biodiversiteten på kirkegården. På både Nordre og Vestre Kirkegård er der efterladt højstammer til naturligt henfald til glæde for de insekter og svampe, der lever på/af dette habitat.

I 2020 omlægges græsplænearealer til mere ekstensivt drevne arealer, hvor græsset undlades at blive slået så ofte, og der samtidig indplantes stauder

og sættes blomsterløg til glæde for både mennesker og insekter. I driften af kirkegårdenes grønne arealer søger Teknik og Miljø til stadighed at finde den rette balance mellem behovet for et imødekommende sorgrum for brugere og et øget fokus på at bidrage til en øget biodiversitet og bæredygtighed.

Med venlig hilsen

Bünyamin Simsek
Rådmand

/

Henrik Seiding
Direktør

Rabih Azad-Ahmad
Rådmand

/

Kirsten Jørgensen
Direktør

26. april 2021
Side 7 af 7